

Для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» спеціалізації «Публічне управління та адміністрування»; спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» спеціалізації «Міжнародний бізнес»

- Дисципліна вивчає:**
- особливості господарської діяльності підприємства, зміст її окремих напрямів та їх взаємозв'язок, систему показників, що їх характеризують,
 - економічний механізм функціонування підприємства, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності

Дисципліна спрямована на здобуття таких компетентностей:

- здатність аналізувати й узагальнювати результати господарської діяльності підприємства;
- здатність до аналізу показників фінансового стану підприємства;
- здатність до управління формуванням витрат на виробництво і реалізацію продукції;
- здатність управляти прибутком і рентабельністю, здійснювати контроль за розподілом і використанням прибутку;
- здатність розробляти заходи з питань санації й запобігання банкрутству підприємств;
- здатність оцінювати ресурсний потенціал підприємства та його окремі складові;
- вміння визначати ефективність використання основних та оборотних фондів підприємства;
- вміння аналізувати показники економічної ефективності діяльності підприємства;
- вміння аналізувати функціональні складові економічної безпеки підприємства;
- вміння аналізувати показники якості та конкурентоспроможності продукції;
- здатність до проведення аналізу ефективності використання кадрових ресурсів підприємства, активів, капіталу;
- володіння методами та інструментами аналітичної діяльності; фінансового планування.

Пререквізити: вивчення цієї дисципліни базується на знаннях з таких дисциплін, як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика», «Бухгалтерський облік» «Економіка підприємства».

Мова викладання: українська

Форма викладання: очна, заочна, дистанційна

Форми поточного контролю: розв'язання задач, підготовка та обговорення презентацій, виконання індивідуальних завдань, тестування

Форма підсумкового контролю: письмовий іспит (100 балів)

Основні інформаційні джерела:

1. Величко В. В. Конспект лекцій з курсу «Економіка і фінанси підприємства» (для студентів денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 – Менеджмент) / В. В. Величко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 152 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
3. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Г 85 Економіка підприємства: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 304 с.
4. Економіка підприємства: Навчальний посібник / О.М.Бандурка, Є.В.Ковальов, М.А.Садиков, О.С.Маковоз; за заг.ред. О.М. Бандурки. — Х.: ХНУВС. — 2017. — 192 с.

5. Економіка підприємства: Навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. — Київ: НаУКМА, 2018. — 343 с.
6. Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, І.В. Височин, О.В. Корольова-Казанська та ін. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. — 336 с.
7. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 8-е вид., переробл. та допов. - К. : КНЕУ, 2013. - 519 с.
8. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К.: Видавництво Ліра-К, 2017. – 596 с.

Викладач: Богма Олена Сергіївна

Доктор економічних наук, доцент
Професор кафедри економіки та фінансів підприємства
e-mail: o.bogma@knute.edu.ua
тел.: 096-735-07-63
адреса: Київ, вул. Кіото, 19, ауд. А-456

Зміст тем:

Тема 1. Підприємство в ринковій економіці. Ринкова система, її загальні характеристики. Функції ринкової системи. Ринок та його види. Ринок та його інфраструктура. Структура та зміст зовнішнього середовища підприємства. Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування. Основні ознаки підприємства. Функції підприємства. Види підприємств та їх класифікація. Об'єднання підприємств. Особливості створення та діяльності договірних і статутних об'єднань підприємств (асоціація, корпорація, концерн, консорціум, картель, синдикат), трест), холдингова компанія, промислово-фінансова група.

Тема 2. Напрями діяльності підприємства. Поняття господарської діяльності підприємства. Характеристика напрямів та видів господарської діяльності підприємства. Підприємництво як вид господарської діяльності. Організаційні форми підприємництва. Економічна діяльність підприємства. Класифікація видів економічної діяльності підприємства за КВЕД ДК 009:2010. Гармонізація вітчизняного КВЕД з Міжнародною стандартною галузевою класифікацією всіх видів економічної діяльності (ISIC, Rev. 4 - 2008) та Класифікацією видів економічної діяльності ЄС (NACE, Rev. 2 - 2006). Класифікація видів економічної діяльності підприємства за Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1). Операційна діяльність як основний вид економічної діяльності підприємства. Мета та завдання операційної діяльності підприємства. Характерні ознаки операційної діяльності. Сутність фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Основні завдання фінансової діяльності підприємства. Інвестиційна діяльність: економічний зміст, мета та завдання.

Тема 3. Планування діяльності підприємства. Економічна сутність прогнозування та планування, відмінності понять. Зміст, об'єкт та предмет планування діяльності підприємства. Принципи та завдання планування діяльності підприємства. Візія та місія діяльності підприємства. Цілі діяльності підприємства як об'єкт планування: поняття та класифікація. Взаємозв'язок цілей господарювання та стадій життєвого циклу підприємства. Принципи формування системи цілей підприємства. Вимоги до цілей підприємства. Дерево економічних цілей підприємства: поняття та форми побудови. Характеристика видів планування діяльності підприємства. Систематизація планів підприємства за ієрархічним рівнем планування, горизонтом, призначенням, рівнем управління. Послідовність та характеристика етапів процесу планування діяльності підприємства. Зміст окремих етапів планової

роботи. Основні методи поточного планування показників господарсько-фінансової діяльності підприємства, економіко-математичні, факторно-аналітичний, програмно-цільовий, балансовий, нормативний, звітно-статистичний та ін.: сутність, відмітні особливості.

Тема 4. Продукція підприємства та його виробнича програма. Загальна характеристика продукції, яку виробляє та реалізує підприємство. Класифікація продукції підприємства за економічним призначенням, ступенем готовності. Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції підприємства. Вартісна оцінка продукції. Поняття та методика визначення товарної, валової, чистої, реалізованої продукції), валового обороту підприємства. Якість продукції. Сутність, показники та методи вимірювання якісного складу продукції. Фактори, які обумовлюють якість продукції підприємства. Показники оцінювання якості продукції: одиничні комплексні, узагальнюючі. Методи вимірювання якості продукції. Стандартизація та сертифікація продукції. Сутність і необхідність стандартизації продукції. Нормативно-технічна документація, у якій відображаються результати стандартизації. Сертифікація продукції: поняття та значення. Обов'язкова та добровільна сертифікації продукції. Сертифікат відповідності. Знак відповідності. Управління якістю продукції як складова економічного управління підприємством. Життєвий цикл продукції та «Петля якості»: характеристика основних етапів. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Обґрунтування виробничої програми підприємства. Фактори, що визначають обсяги виробництва та реалізації продукції. Планування параметрів виробничої програми. Резерви зростання обсягів виробництва продукції підприємства. Умови та критерії оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі. Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства.

Тема 5. Виробнича потужність підприємства. Поняття процесу виробництва та характеристика його основних фаз. Основні принципи організації виробничих процесів. Класифікація виробничих процесів за роллю у виготовленні продукції, за стадіями виробництва, за ступенем неперервності, за особливостями використовуваного обладнання, за ступенем технічного оснащення. Характеристика масового, серійного та одиничного типів виробництва. Критерії відношення підприємств до окремого типу виробництва. Спеціалізація, концентрація, кооперування, комбінування та диверсифікація як форми організації виробництва. Поняття виробничої потужності підприємства; економічний та інженерно-технологічний підходи до визначення виробничої потужності. Систематизація видів виробничої потужності підприємства. Послідовність етапів розрахунку виробничої потужності підприємства. Методичні засади визначення виробничої потужності підприємства. Динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Основні оціночні показники використання виробничих потужностей підприємства. Ліквідація диспропорцій виробничих потужностей підрозділів підприємства. Визначення та усунення «вузьких місць». Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства. Поняття та склад економічних ресурсів підприємства. Систематизація видів економічних ресурсів підприємства. Основні сутнісні характеристики ресурсів підприємства. Поняття ресурсного потенціалу підприємств. Ресурсний потенціал підприємства та чинники, що його визначають. Елементи ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок. Складові ресурсного потенціалу, їх взаємозв'язок та характеристика. Сутність кадрового, фінансового, матеріального, репутаційного, інформаційного, управлінського, інвестиційного, інноваційного потенціалу підприємства. Методичні засади оцінки ресурсного потенціалу підприємства. Метод декомпозиції, метод експертної оцінки та метод вартісної оцінки в оцінюванні ресурсного потенціалу підприємства. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на формування і використання потенціалу підприємства. Показники оцінки ефективності використання окремих складових ресурсного потенціалу підприємства. Чинники, що обумовлюють рівень використання ресурсного потенціалу. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Тема 7. Трудові ресурси підприємства. Трудові ресурси як соціально-економічна категорія. Поняття трудових ресурсів країни. Трудові ресурси підприємства, характеристика їх видів. Поняття м'яких навичок (*soft skills*) та вузько-професійних навичок (*hard skills*). Фактори, що впливають на процес формування трудових ресурсів на підприємстві. Методичні засади оцінювання трудових ресурсів підприємства. Показники складу та руху трудових ресурсів підприємства. Показники використання фонду робочого часу. Показники ефективності використання трудових ресурсів. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці, їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці. Планування потреби в персоналі підприємства: мета та характеристика основних методів. Стимулювання трудової діяльності як інструмент забезпечення досягнення цілей діяльності підприємства. Системи стимулювання праці, види стимулів, їх взаємозв'язок з мотивами. Форми стимулювання трудової діяльності. Матеріальне стимулювання на підприємстві. Соціально-економічна сутність та основи організації оплати праці. Державне регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Фонд оплати праці підприємства та характеристика його складових. Поняття основної, додаткової заробітної плати та інших заохочувальних і компенсаційних виплат. Виплати, що не належать до фонду оплати праці на підприємстві. Основні форми оплати праці, їх переваги та недоліки. Сучасні системи оплати праці. Показники оцінки ефективності матеріального стимулювання трудових ресурсів підприємства. Методи планування фонду оплати праці. Зміст плану з праці та порядок його розробки. Раціоналізація витрат на оплату праці працівників підприємства.

Тема 8. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу та планування діяльності підприємства. Фінансова звітність підприємства як інформаційний базис оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Принципи формування фінансової звітності підприємства. Користувачі фінансової звітності. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма 1): розкриття інформації про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Форма та склад статей Балансу підприємства. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма 2): розкриття інформації про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід. Форма та склад статей Звіту про фінансові результати (P&L). Звіт про рух грошових коштів (форма 3) (Cash Flows statement): розкриття інформації про надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Форма та склад статей Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) (форма 3). Форма та склад статей Звіту про рух грошових коштів (за непрямым методом) (форма 3-н). Звіт про власний капітал (форма 4): розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Форма та склад статей Звіту про власний капітал. Примітки до річної фінансової звітності (форма 5): розкриття інформації про сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також іншої інформації, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності. Форма та склад статей Приміток до річної фінансової звітності. Взаємозв'язок фінансових звітів підприємства.

Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства. Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Відображення інформації про обсяги та складові активів в фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Баланс (Звіт про фінансовий стан)) та IAS1 (МСФО 1). Класифікація активів підприємства. Характеристики підприємства, що визначають особливості формування його активів. Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів. Сутність, склад та класифікація основних засобів підприємства. Особливості кругообігу основних засобів підприємства. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів: поняття, методи нарахування. Аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства. Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення. Довгострокові фінансові інвестиції підприємства: поняття, класифікація, методи оцінки. Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів як складової ресурсів

підприємства. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів підприємства. Сутність та методика оцінки виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства. Сутність та класифікація матеріальних запасів підприємства. Фактори, що визначають обсяг виробничих запасів, запасів незавершеного виробництва, готової продукції, товарних запасів підприємства. Оцінювання матеріальних запасів підприємства: сутність, інформаційна база, інструментарій, методи проведення. Дебіторська заборгованість підприємства як складова економічних ресурсів підприємства: сутність, склад, види вартості, призначення та класифікація. Грошові кошти в системі ресурсного забезпечення діяльності підприємства. Види та характеристика грошових ресурсів підприємства. Особливості формування та використання грошових ресурсів підприємства. Аналіз активів підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти. Планування обсягу та структури активів підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Резерви прискорення оборотності активів підприємства.

Тема 10. Капітал підприємства. Сутнісні характеристики капіталу підприємства. Оборот фінансових ресурсів підприємства в перебігу формування його капіталу. Класифікація видів капіталу підприємства. Відображення інформації про обсяги та складові капіталу підприємства в фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Баланс (Звіт про фінансовий стан)) та IAS1 (МСФО 1). Власний капітал підприємства: сутність, складові, функції, відмітні особливості формування та використання. Зовнішні та внутрішні джерела формування власного капіталу підприємства. Позиковий капітал підприємства: сутність, складові, функції, відмінні особливості формування та використання. Основні джерела формування позикового капіталу підприємства. Кредитування як механізм формування позикового капіталу підприємства: поняття, принципи, завдання. Особливості, форми та інструменти банківського та небанківського кредитування підприємства. Управління капіталом підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапів процесу. Поняття та оцінка вартості і оптимальності структури капіталу підприємства. Економічна додана вартість: суть, методика оцінки. Поняття та методичні підходи до оцінки ефекту фінансового важеля. Методика оцінювання середньозваженої вартості капіталу (*WACC*). Аналіз капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти. Планування обсягу та структури капіталу підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Резерви зростання обсягу, оптимізації вартості формування та ефективності використання капіталу підприємства. Сучасні тенденції формування і використання капіталу на підприємствах України: статистично-аналітичний огляд. Державні статистичні спостереження щодо формування і використання капіталу вітчизняних підприємств.

Тема 11. Витрати підприємства. Сутність понять «витрати», «поточні витрати» та «капітальні витрати» підприємства. Взаємозв'язок та взаємообумовленість ресурсів і поточних витрат підприємства. Класифікація поточних витрат для формування зовнішньої фінансової звітності, економічного обґрунтування управлінських рішень, контролю та регулювання витратомісткості діяльності підприємства. Відображення інформації про обсяги та складові витрат в фінансовій звітності підприємства відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)) та IAS1 (МСФО 1). Собівартість продукції та її види. Поняття калькулювання витрат виробництва та реалізації продукції підприємства. Об'єкти калькулювання та калькуляційні одиниці. Методи калькулювання поточних витрат діяльності підприємства. Управління витратами підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапів процесу. Інформаційне забезпечення аналізу та планування поточних витрат підприємства. Аналіз поточних витрат підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Зміст та механізм дії виробничого левериджу. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства. Планування поточних витрат підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Кошторис витрат виробництва та реалізації продукції: поняття, склад та методика складання. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства. Доходи підприємства: поняття та місце в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. Відображення

інформації про обсяги та складові доходу в фінансовій звітності підприємства відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)) та IAS1 (МСФО 1). Сутність та механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства. Фактори, що впливають на доходи від операційної діяльності підприємства. Формування доходів від фінансової та іншої діяльності підприємства. Ціна як фактор формування конкурентних переваг продукції та доходів від реалізації продукції підприємства. Фактори, що визначають рівень цін на ринку товарів та послуг, їх характеристика та особливості впливу в сучасних умовах. Загальна характеристика елементів, що входять до складу ціни. Особливості формування та різновиди цін в сфері виробництва та обігу товарів. Методи ціноутворення, їхній зміст та особливості застосування. Методи визначення ціни в рамках витратного підходу. Методи визначення ціни в рамках ринкового підходу. Параметричні методи ціноутворення. Особливості формування ціни на ринку чистої та монополістичної конкуренції, олігополістичному і монополістичному ринках. Цінова політика підприємства: сутність, цілі та етапи розроблення. Особливості цінової політики підприємства на різних типах ринків. Напрями забезпечення підвищення ефективності цінової політики підприємства. Цінова стратегія та цінова тактика підприємства. Характеристика базових цінових стратегій та цінових тактик підприємства. Наслідки застосування різних видів цінових тактик в умовах еластичного та нееластичного попиту. Об'єктивна необхідність державного регулювання цін. Форми та методи державного регулювання цін. Особливості державного регулювання цін в Україні. Антимонопольна діяльність держави в сфері ціноутворення. Аналіз доходів підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Критичні обсяги доходів підприємства. Планування доходів підприємства: цілі та завдання. Етапи планування доходів підприємства. Методи планування доходів підприємства: зміст, особливості і умови їх застосування. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства. Сутність фінансових результатів діяльності підприємства. Місце та функції прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства, його значення та джерела утворення. Збиток як результат діяльності підприємства. Класифікація фінансових результатів підприємства: залежно від видів діяльності, періоду визнання, обсягів, характеру формування тощо. Мінімальний, цільовий, нормальний та максимальний прибуток підприємства: сутність та методичні підходи визначення. Відображення інформації про обсяги фінансових результатів в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)) та IAS1 (МСФО 1). Механізм формування чистого прибутку (збитку) підприємства. Економічна сутність та застосування в аналізі діяльності підприємства показників *EBIT* та *EBITDA*. Аналіз фінансових результатів підприємства: завдання, інформаційне забезпечення, послідовність та зміст етапів. Оцінка взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку (*CVP-аналіз*). Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій. Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки. Планування розподілу прибутку. Основні напрями використання прибутку підприємства та фактори, що їх визначають. Поняття та різновиди дивідендної політики підприємства. Основні джерела покриття збитків підприємства.

Тема 14. Ефективність та конкурентоспроможність діяльності підприємства. Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінки діяльності підприємства. Види ефекту. Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики. Види ефективності діяльності підприємства: класифікація та характеристика. Поняття рентабельності (*profitability*) діяльності підприємства як показник економічної ефективності, основні фактори, що впливають на економічну ефективність діяльності. Методичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності підприємства. Критерії ефективності діяльності підприємства. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства. Розвиток концепції оцінювання результатів діяльності (здобутків) підприємства. Ефективність, результативність та економічність в системі оцінки успішності діяльності підприємства. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства. Сутність

конкурентоспроможності підприємства. Конкурентні переваги як базис формування конкурентоспроможності підприємства. Методичні підходи оцінки конкурентних переваг. Класифікація видів та параметри конкурентоспроможності підприємства. Систематизація факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємства. Вимоги до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Структурно-логічна послідовність етапів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Поняття та класифікація методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінки поточної конкурентоспроможності підприємства: основні характеристики та особливості застосування в перебігу оцінки статичних та динамічних показників конкурентоспроможності. Оцінка стратегічної конкурентоспроможності підприємства: основні методичні підходи та особливості їх застосування. Інформаційне забезпечення оцінки конкурентоспроможності підприємства. Визначення підприємств-конкурентів. Напрями та об'єкти оцінки конкурентоспроможності підприємства. Управління конкурентоспроможністю підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства на ринку

Тема 15. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінювання. Фінансово-майновий стан підприємства як результат розвитку підприємства: сутність, мета і завдання оцінки. Класифікація видів фінансово-майнового стану підприємства. Основні елементи, що визначають фінансово-майновий стан підприємства. Характеристика основних елементів фінансового стану підприємства. Сутність та класифікація платоспроможності підприємства, показники її оцінки. Поняття ліквідності активів та ліквідності балансу. Майновий та функціональний підхід до аналізу ліквідності балансу підприємства. Сутність та класифікація фінансової стійкості підприємства, умови її забезпечення. Система абсолютних та відносних показників оцінки фінансової стійкості підприємства. Ділова активність підприємства: сутність та показники оцінки. Майновий стан підприємства: сутність та показники оцінки. Сутність рентабельності підприємства та моделі її оцінки (*ROA, ROE, ROI*). Позиція підприємства на ринку цінних паперів та показники, що її характеризують. Методи оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Експрес- та фундаментальна діагностика фінансово-майнового стану підприємства. Поняття інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Вимоги до інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Методичні підходи до інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Вітчизняні та зарубіжні методики інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. Управління розвитком та фінансово-майновим станом підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу.

Тема 16. Розвиток та реструктуризація підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств в процесі розвитку. Поняття «розвиток», його роль, місце і значення в господарській діяльності підприємства. Типологія процесів розвитку підприємства. Основні передумови розвитку підприємства. Еволюційна та революційна концепції розвитку підприємств. Основні форми розвитку підприємства. Моделі розвитку підприємств. Життєвий цикл розвитку підприємства. Стадії розвитку підприємства. Сучасні моделі життєвого циклу підприємства. Загальна характеристика методичних підходів до управління процесами розвитку на рівні підприємства. Сутнісна характеристика, організаційні форми та моделі трансформації підприємств (організацій) та об'єднань в процесі його розвитку. Розробка та реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємств. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації підприємств.

Тема 17. Антикризова діяльність підприємства. Загроза як форма вираження протиріч між інтересами підприємства та зовнішнім середовищем його функціонування. Класифікація загроз. Сутність та фази розгортання кризи. Антикризова діяльність підприємства. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності. Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Види банкрутства підприємства. Інститут банкрутства: сутність, цілі та завдання. Процедура розгляду та прийняття рішення у справі про банкрутство підприємства. Цілі та форми санації. Відмітні особливості досудової та судової санації (фінансового оздоровлення). Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів. Методи оцінювання ймовірності виникнення кризових явищ підприємства. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Оцінювання та продаж майна підприємства-банкрута. Черговість

задоволення вимог кредиторів у процесі ліквідаційної процедури. Об'єктивна необхідність формування та реалізації національної програми антикризового господарювання як важлива складова економічної безпеки вітчизняних підприємств.

Тема 18. Економічна безпека підприємства. Економічна безпека підприємства : сутність, її місце та роль в забезпеченні життєздатності підприємства. Загроза як форма вираження протиріч між інтересами підприємства та зовнішнім середовищем його функціонування. Класифікація загроз. Складові економічної безпеки підприємства, їх характеристика. Головна мета та функціональні цілі забезпечення економічної безпеки підприємства. Методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. Управління економічною безпекою підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Система забезпечення економічної безпеки підприємства та її елементи. Головна мета, функціональні цілі та принципи формування системи економічної безпеки підприємства. Елементи системи економічної безпеки підприємства. Програма забезпечення економічної безпеки підприємства: поняття та типовий формат.

Структура дисципліни та розподіл годин

Назви тем	Кількість годин				Форми контролю
	Всього	З них			
		Лекції	Практичні/ семінарські	Самостійна робота	
Частина 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин					
Тема 1. Підприємство в ринковій економіці	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, ІЗ
Тема 2. Напрями діяльності підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ
Тема 3. Планування діяльності підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Частина 2. Виробництво та якість продукції					
Тема 4. Продукція підприємства та його виробнича програма	10	2	2/-	6	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Тема 5. Виробнича потужність підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ
Частина 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства					
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	10	–	–	10	УД, ОП, Т
Тема 7. Трудові ресурси підприємства	12	4	4/-	4	УД, ОП, Т, РЗ
Тема 8. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу та планування діяльності підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, ІЗ
Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства	14	4	4/-	6	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Тема 10. Капітал підприємства	14	4	4/-	6	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Частина 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства					
Тема 11. Витрати підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства	10	2	2/-	6	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Частина 5. Інтегральне оцінювання стану підприємства					

Тема 14. Ефективність та конкурентоспроможність діяльності	8	2	2/-	4	УД, ОП, Т, РЗ
Тема 15. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінювання	10	2	2/-	6	УД, ОП, Т, РЗ, ІЗ
Частина 6. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки					
Тема 16. Розвиток та реструктуризація підприємства	12	–	–	12	УД, ОП, Т
Тема 17. Антикризова діяльність підприємства	12	–	–	12	УД, ОП, Т
Тема 18. Економічна безпека підприємства	12	–	–	12	УД, ОП, Т
Разом за семестр	180	34	34	112	
Підсумковий семестровий контроль - Іспит					

УД – участь в дискусії

ОП – обговорення презентацій

Т – тестування

ІЗ – індивідуальні завдання

РЗ – розв'язування практичних задач

Перелік навчальних робіт студентів та оцінка їх у балах

<i>Теми дисципліни та види робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Тема 1. Підприємство в ринковій економіці. Тема 2. Напрями діяльності підприємства. Тема 3. Планування діяльності підприємства. Тема 4. Продукція підприємства та його виробнича програма. Тема 5. Виробнича потужність підприємства. Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства. Тема 7. Трудові ресурси підприємства. Тема 8. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу та планування діяльності підприємства. Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства. Тема 10. Капітал підприємства. Тема 11. Витрати підприємства. Тема 12. Доходи та цінова політика. Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства Тема 14. Ефективність та конкурентоспроможність діяльності Тема 15. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінювання Тема 16. Розвиток та реструктуризація Тема 17. Антикризова діяльність підприємства Тема 18. Економічна безпека підприємства	93
Наскрізна розрахункова задача на прикладі обраного підприємства (теми №1, 3, 4, 6, 9, 10, 13, 15, 17, 18 в тому числі:	38
- PEST-аналіз обраного підприємства	3
- розробка дерева цілей обраного підприємства	2
- ABC-XYZ-аналіз номенклатури товарів і обсягів продажу	2
- аналіз рівня виконання планового завдання підприємства з виробництва та реалізації продукції	4
- робота зі звітністю підприємства	3
- нарахування амортизації різними методами;	3
- оцінка оборотних активів обраного підприємства	2
- оцінка власного та позикового капіталу обраного підприємства	3
- аналіз витрат обраного підприємства	3
- аналіз доходів обраного підприємства	2
- оцінка фінансових результатів діяльності обраного підприємства	3

- аналіз фінансового стану обраного підприємства (ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність)	8
Модульний контроль 1 (тема 1-8)	12
Модульний контроль 2 (тема 9-18)	12
Самостійна робота і робота на практичних заняттях (тема № 1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,12,13,14,15): тестування, підготовка презентацій, відповіді на запитання, активність при розв'язку задач	1
Загальна кількість балів за самостійну роботу і роботу на практичних	14
Відвідування практичних занять (0,5 бали за 1 заняття)	17
Науково-дослідницька робота:	7
- участь в студентській конференції КНТЕУ (секційне засідання з публікацією тез доповіді)	7*
- дистанційна участь в міжнародній конференції та публікація тез доповіді на українській мові	7*
<i>* у разі виконання роботи кількома студентами, кількість балів розподіляється між ними пропорційно до особистого внеску</i>	
Всього:	100

Бонус:

- участь в олімпіадах з дисципліни, конкурсах наукових робіт - 15*
- публікація наукової статті в науковому журналі - 15*
- дистанційна участь в міжнародній конференції та публікація тез доповіді на іноземній мові – 10*

Порядок відпрацювання пропущених занять

Пропущені студентом практичні заняття відпрацьовуються під час консультаційних годин. Розклад консультаційних годин розміщено за посиланням: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=1568&uk>